

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 5.8.2019 г.
COM(2019) 363 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА
ОТНОСНО ГАРАНЦИОННИЯ ФОНД ЗА ВЪНШНИ ДЕЙНОСТИ И НЕГОВОТО
УПРАВЛЕНИЕ ПРЕЗ 2018 г.

{SWD(2019) 314 final}

Съдържание

1.	Въведение	2
2.	Финансово състояние и значителни операции на Гаранционния фонд	3
2.1.	Финансово състояние на Гаранционния фонд към 31 декември 2018 г.	3
2.2.	Значителни операции на Фонда през 2018 г.	3
2.3.	Значителни операции след отчетната дата (считано от края на март 2019 г.).....	4
3.	Неконсолидирани финансови отчети на Фонда	4
3.1.	Неконсолидирано финансово състояние към 31 декември 2018 г.	5
3.2.	Неконсолидиран отчет за приходите и разходите	7
4.	Управление на касовите средства на Гаранционния фонд	8
4.1.	Инвестиционна политика	8
4.2.	Резултати и развитие на пазара през 2018 г.	8
5.	Искания за плащания до Гаранционния фонд	9
6.	Възнаграждение на ЕИБ.....	9

1. ВЪВЕДЕНИЕ

С Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета от 25 май 2009 г. (кодифициран текст) („Регламентът“)¹ бе учреден Гаранционният фонд за външни дейности (наричан по-нататък „Фондът“), чиито ресурси се използват за плащане на кредитори на Съюза в случай на просрочване на плащания от получателя на заем, отпуснат или гарантиран от Европейския съюз. В съответствие с член 7 от Регламента Комисията повери финансовото управление на Фонда на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) съгласно споразумение, подписано между Европейския съюз и ЕИБ на 25 ноември 1994 г. и впоследствие изменено на 23 септември 1996 г., 8 май 2002 г., 25 февруари 2008 г., 9 ноември 2010 г. и 28 септември 2018 г.² („Споразумението“).

Съгласно член 8 от Регламента Комисията е длъжна да изпраща на Европейския парламент, Съвета и Сметната палата годишен доклад за състоянието и управлението на Фонда към края на предходната календарна година за всяка финансова година до 31 май на следващата година.

В настоящия доклад и в придружаващия го работен документ на службите на Комисията се предоставя тази информация. Тя се основава на данни, получени от ЕИБ, както е предвидено в Споразумението.

¹ ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 10; Регламентът кодифицира и отменя Регламент (ЕО, Евратом) № 2728/94 от 31 октомври 1994 г. относно създаване на Гаранционен фонд за външни дейности. Той бе изменен на 14.3.2018 г. с Регламент (ЕС) 2018/409 на Европейския парламент и на Съвета.

² Допълнително споразумение № 5 към Споразумението, свързано с управлението на гаранционния фонд между Европейския съюз и Европейския инвестиционен фонд — реф. Ares(2018)5207374 - 10/10/2018.

2. ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ И ЗНАЧИТЕЛНИ ОПЕРАЦИИ НА ГАРАНЦИОННИЯ ФОНД

2.1. Финансово състояние на Гаранционния фонд към 31 декември 2018 г.

Към 31 декември 2018 г. средствата в Гаранционния фонд възлизаха на 2 609 881 747,51 EUR (2 560 761 844,63 EUR към 31 декември 2017 г.) (вж. приложението към Работния документ на службите на Комисията: финансови отчети на Гаранционния фонд, предоставени от ЕИБ).

Общата балансова стойност на Фонда се е повишила с около 49,1 милиона евро през 2018 г. Това се дължи най-вече на:

Увеличаване:

- Вноската от бюджета на ЕС (размер на обезпечаването) в размер на 103,2 милиона евро за коригиране на средствата на Фонда в съответствие с целевата сума от 9 % от съвкупните непогасени задължения;
- Стопанският резултат от финансовите операции възлиза на 12,0 милиона евро.

Намаляване:

- Намесите на Фонда за покриване на просрочени плащания в размер на общо 55,7 милиона евро.
- Оценката на портфейла намаля с 10,5 милиона евро поради пазарната корекция на неговата стойност.

2.2. Значителни операции на Фонда през 2018 г.

2.2.1 Искания за плащания до Гаранционния фонд през 2018 г.

Сирия

През 2018 г. ЕИБ продължи да отбелязва просрочени задължения по сирийските държавни заеми. В резултат на това и в съответствие с гаранционните споразумения между ЕС и ЕИБ, до 31 декември 2018 г. ЕИБ отправи 9 допълнителни искания за плащане от Гаранционния фонд на ЕС за общо 55,73 милиона евро (вж. точка 5).

Летище Enfidha (Тунис)

През 2018 г. ЕИБ събра 136 092,88 EUR от заема за летище Enfidha (Тунис), които бяха кредитирани по банковата сметка на Гаранционния фонд с вальор 15 януари 2018 г. (вж. точка 5).

2.2.2 Обезпечаване на Гаранционния фонд през 2018 г.

През февруари 2018 г. сумата от 137,8 милиона евро беше прехвърлена от бюджета към Фонда, което съответства на размера на обезпечаването за 2018 г.

Вноската от бюджета на ЕС във Фонда за 2019 г. също бе изчислена през февруари 2018 г., което доведе до прехвърляне на 103,2 милиона евро през февруари 2019 г. Тя беше изчислена съгласно членове 3 и 5 от Регламента.

В член 3 от Регламента се определя целевата сума на Фонда в размер на 9 % от съвкупните просрочени капиталови задължения, произтичащи от всяка операция, увеличени с начислена неизплатена дължима лихва.

В член 5 от Регламента се предвижда, че сумата, която подлежи на прехвърляне към Фонда от бюджета в година $n+1$, се изчислява въз основа на разликата между целевата сума и стойността на нетните активи на Фонда в края на година $n-1$, изчислена в началото на година n .

С цел средствата във Фонда да бъдат адаптирани и да достигнат до 9 % от съвкупните просрочени капиталови задължения, въз основа на неприключените гарантирани операции към 31 декември 2017 г. беше изчислена сумата от 103,22 милиона евро, която беше включена в бюджета на ЕС за 2019 г. за обезпечаването на Фонда. Тази сума бе одобрена от Съвета и Европейския парламент и призната като актив (вземане) в счетоводния баланс на Фонда към 31 декември 2018 г.

2.3. Значителни операции след отчетната дата (считано от края на март 2019 г.)

През февруари 2019 г. посоченият по-горе размер на обезпечаването в размер на 103,2 милиона евро беше прехвърлен от бюджета на ЕС към Фонда.

През януари и март 2019 г. бяха изплатени общо 10,6 милиона евро по две искания във връзка с просрочени плащания от Сирия (3,2 милиона евро и 7,4 милиона евро, включително санкциите, прилагани от ЕИБ).

3. НЕКОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ НА ФОНДА

Целта на неконсолидираните финансови отчети на Фонда е да включат счетоводните операции, които не се съдържат в изготвяните от ЕИБ финансови отчети на Фонда (вж. Работния документ на службите на Комисията). Те са част от консолидираните финансови отчети на ЕС.

3.1. Неконсолидирано финансово състояние към 31 декември 2018 г.

Счетоводен баланс — активи

	31 декември 2018 г.	31 декември 2017 г.
НЕТЕКУЩИ АКТИВИ	2 275 342 664	2 077 970 486
Финансови активи	2 275 342 664	2 077 970 486
ТЕКУЩИ АКТИВИ	231 316 149	344 990 638
Финансови активи	189 758 096	120 771 792
Вземания	-	136 093
Пари и парични еквиваленти	41 558 053	224 082 753
ОБЩО АКТИВИ	2 506 658 813	2 422 961 124

Счетоводен баланс — пасиви

	31 декември 2018 г.	31 декември 2017 г.
СРЕДСТВА НА ВНОСИТЕЛЯ	2 295 687 144	2 160 971 521
Вноска на Европейската комисия	1 846 972 362	1 709 171 640
Резерв по справедлива стойност	12 227 192	22 700 055
Неразпределена печалба	436 487 590	429 099 826
НЕТЕКУЩИ ПАСИВИ	159 153 609	208 033 976
Финансови провизии	159 153 609	208 033 976
ТЕКУЩИ ПАСИВИ	51 818 060	53 955 627
Финансови провизии	50 777 871	50 408 230
Задължения	1 040 189	3 547 397
ОБЩО СРЕДСТВА НА ВНОСИТЕЛЯ + ПАСИВИ	2 506 658 813	2 422 961 124

Разликата от 103,2 милиона евро между общата стойност на неконсолидирания счетоводен баланс на Фонда (2 506 658 813 EUR) и стойността на Фонда в изготвените от ЕИБ финансови отчети (2 609 881 748 EUR) може да се обясни най-вече със следните елементи:

- Неконсолидираните финансови отчети обхващат всички суми, суброгирани на ЕС в резултат на гаранционните плащания по искания за плащания на ЕЦБ във връзка с просрочени плащания по заеми (просрочени плащания плюс дължимите лихви по просрочени плащания). Въпреки това, с оглед на политическата ситуация в Сирия и въз основа на решение на счетоводителя на ЕО, тези суми са напълно обезценени във финансовите отчети за 2018 г.
- Неконсолидираните финансови отчети не включват вноската от 103,2 милиона евро от бюджета на ЕС във Фонда, прехвърлена през 2019 г., тъй като това вземане е компенсирано от съответните задължения в консолидираните отчети на ЕС.
- Финансови провизии в размер на 209,9 милиона евро, свързани с бъдещи траншове по останалите неизплатени сирийски заеми, са признати в неконсолидирания счетоводен баланс през 2018 г.
- Плащанията по искания от Гаранционния фонд към ЕИБ (и когато е приложимо, последващи събирания по искания и просрочени лихви) са признати като намаления (увеличения) на нетните активи (вноска на ЕС) в изготвяните от ЕИБ финансови отчети. В неконсолидираните финансови отчети сумите, платени по искания на ЕИБ, не се приспадат от нетните активи, тъй като те се превръщат в суброгирани суми. Съответните суми се осчетоводяват или като приходи (начислени просрочени лихви и глоби, печалби от валутно-курсови разлики), или като разходи (начислени такси за събиране на вземания на ЕИБ, обезценки, загуби от валутно-курсови разлики). Това води до постоянна разлика между нетните активи (вноска на ЕС и неразпределена печалба), които са признати в изготвяните от ЕИБ финансови отчети, и неконсолидираните финансови отчети, изготвяни от ЕК.

3.2. Неконсолидиран отчет за приходите и разходите

Подобно на счетоводния баланс, неконсолидираният отчет за приходите и разходите се изготвя с оглед включването му в консолидираните финансови отчети на ЕС.

	2018 г.	2017 г.
Приходи от оперативни дейности	2 928 446	939 062
Разходи от оперативни дейности	(4 876 241)	(3 834 219)
РЕЗУЛТАТ ОТ ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ	(1 947 795)	(2 895 157)
Финансови приходи	30 241 834	29 913 694
Финансови разходи	(20 906 275)	(51 793 999)
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ	9 335 559	(21 880 305)
СТОПАНСКИ РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА	7 387 764	(24 775 462)

- Приходите от оперативни дейности включват печалби от валутно-курсови разлики и възстановеното салдо на натрупаната през 2017 г. сума за такси за събиране на вземания на ЕИБ, произтичаща от подписаното през 2018 г. ново споразумение за събиране, в което вече не се предвижда заплащане на вътрешните разходи по събирането на ЕИБ.
- Разходите от оперативни дейности включват главно такси за управление на активите на ЕИБ (0,9 милиона евро), външни такси за събиране на вземания на ЕИБ (1,9 милиона евро) и допълнение към финансовите провизии за неизплатените бъдещи сирийски вноски (1,9 милиона евро)
- Финансовите приходи включват главно приходите от лихви от инвестиционния портфейл (6,3 милиона евро), реализираните печалби от продажба на финансови активи (10,0 милиона евро) и натрупаните лихви по просрочени плащания по суброгирани суми (13,9 милиона евро).
- Финансовите разходи включват главно загуби от обезценка (19,6 милиона евро) за сумите, суброгирани на ЕС през 2018 г. (вж. точка 5), разходи за лихви върху пари и парични еквиваленти (0,9 милиона евро) и реализирани загуби от продажба на финансови активи (0,5 милиона евро).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА КАСОВИТЕ СРЕДСТВА НА ГАРАНЦИОННИЯ ФОНД

4.1. Инвестиционна политика

Ликвидните активи на Фонда се инвестират в съответствие с принципите за управление, изложени в приложението към измененото споразумение за управление³. Съответно достатъчно активи следва да се вложат в парични активи за покриване на краткосрочните (по-малко от една година) изходящи потоци, в съотношение, което следва да бъде посочено в годишната инвестиционна стратегия. Оставащите активи могат да бъдат разпределени за средносрочни и дългосрочни инструменти с максимален срок до падежа от 10 години и 6 месеца от датата на плащане (средносрочен и дългосрочен портфейл).

4.2. Резултати и развитие на пазара през 2018 г.

Годината се характеризираше с променлива доходност на европейските пазари на ценни книжа с фиксиран доход, като процентите растяха по-бързо през първото тримесечие поради очакванията, свързани с прекратяването на политиката за увеличаване на паричната маса от страна на ЕЦБ. След това в края на годината процентите спаднаха до най-ниските си стойности за годината поради забавяне на икономическия растеж. Кредитните спредове достигнаха по-високи стойности през годината и това се ускори през декември в условията на спад на капиталовите пазари и очакванията за по-стриктна парична политика.

През цялата година финансовите пазари бяха засегнати от следните рискови фактори. Налагането на търговски тарифи от страна на президента Тръмп забави икономическия растеж, а инфлацията остана под целите на централната банка поради ниските цени на суровините и фактори, свързани с глобализацията. Несигурните перспективи пред преговорите за Брекзит се отразиха върху финансовите и търговските предприятия в Обединеното кралство. Последиците от изборите през март в Италия бяха почувствани през месец май, когато италианските спредове спрямо Германия се увеличиха до над 250 базисни пункта.

Паричната политика на основните световни централни банки се затегна през 2018 г. Федералният резерв на САЩ продължи своя цикъл на повишаване на ставките с 25 базисни пункта на всяко тримесечие, като по този начин до края на годината целевият процент на Федералния резерв се увеличи до 2,50—2,75 %. Като част от своята политика на увеличаване на паричната маса, ЕЦБ намали месечните нетни покупки на активи от 30 милиарда евро на 15 милиарда евро през септември, а в края на 2018 г. прекрати нетните покупки. Реинвестирането на облигациите с настъпващ падеж в баланса на ЕЦБ ще

³ Изменено чрез Допълнително споразумение № 1 от 23 септември 1996 г., Допълнително споразумение № 2 от 8 май 2002 г., Допълнително споразумение № 3 от 25 февруари 2008 г., Допълнително споразумение № 4 от 9 ноември 2010 г. и Допълнително споразумение № 5 от септември 2018 г.

продължи да подкрепя пазарите. В последно време обаче поради все по-голямата несигурност паричната политика от двете страни на Атлантическия океан стана по-малко склонна към увеличаване на лихвените проценти. Пазарът не очаква по-нататъшни увеличения от Федералния резерв, а първото увеличение на лихвения процент от ЕЦБ бе отложено за 2020 г. Икономическият растеж се очаква да намалее от 2,9 % през 2018 г. на 2,5 % през 2019 г. за САЩ и от 1,9 % на 1,4 % за еврозоната.

По-нататък през 2019 г. се очаква, че пазарните колебания ще продължат, тъй като несигурността около Брекзит и забавянето на растежа ще се отрази на пазарните проценти, които понастоящем са близо до най-ниските си досегашни стойности. В същото време се наблюдава тенденция на разширяване на кредитните спредове с узряването на икономическия цикъл в САЩ, а покупките на активи от централните банки в ЕС бяха прекратени.

Резултатите на портфейла на Фонда се следяха по пазарна оценка (МТМ) (справедлива стойност). През 2018 г. портфейлът реализира годишна възвръщаемост по МТМ в размер на 0,1005 %, т.е. над референтната стойност от +13,5 базисни пункта.

5. ИСКАНИЯ ЗА ПЛАЩАНИЯ ДО ГАРАНЦИОННИЯ ФОНД

Сирия

От ноември 2011 г. насам ЕИБ регистрира просрочени задължения по сирийските държавни заеми. В резултат на това и в съответствие с гаранционните споразумения между ЕС и ЕИБ, до 31 декември 2018 г. ЕИБ предяви 63 искания за плащания до Гаранционния фонд на ЕС в размер на общо 421,05 милиона евро (включително санкции, налагани от ЕИБ, и възстановени суми).

Летище Enfidha (Тунис)

През януари 2018 г. ЕИБ събра 136 092,88 EUR от заема за летище Enfidha (Тунис), които бяха кредитирани по банковата сметка на Гаранционния фонд за външни дейности.

6. ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ НА ЕИБ

Възнаграждението на ЕИБ включва таксите за управление и таксите за събиране на вземания. Таксите за управление покриват управлението на активите на Фонда. Таксите за събиране на вземания покриват външните разходи за събиране на ЕИБ по искове във връзка с просрочени плащания, обхванати от гаранцията от ЕС за финансови операции на ЕИБ извън Съюза.

Във второто Допълнително споразумение към сключеното на 8 май 2002 г. споразумение се предвижда таксите за управление на банката да се изчисляват, като към всеки транш от активите на Фонда се прилагат прогресивно намаляващи годишни ставки на таксите. Това възнаграждение се изчислява на базата на средногодишните активи на Фонда.

Таксите за управление на банката за 2018 г. бяха определени в размер на 894 626 EUR и бяха включени като разход в отчета за приходите и разходите и като начисления (пасиви) в счетоводния баланс.

В споразумението за събиране на вземания, подписано между Комисията и банката през декември 2018 г., се предвижда само плащане на външните разходи за събиране на вземания на ЕИБ (вътрешните вече не се включват).